

FÖRSTAINSTANSRÄTTENS DOM (första avdelningen)
den 6 april 1995 *

I mål T-149/89,

Sotralentz SA, bolag bildat enligt fransk rätt, Drulingen (Frankrike), företrätt av Xavier de Mello, Philippe Pepy och Jean Christian Percerou, advokater i Paris, med delgivningsadress i Luxemburg hos advokatbyrån Bruno Decker, 16, avenue Marie-Thérèse,

sökande,

mot

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av Norbert Koch, Enrico Traversa och Julian Currall, samtliga vid rättstjänsten, i egenskap av ombud, biträdda av Nicole Coutrelis och André Coutrelis, advokater i Paris, med delgivningsadress i Luxemburg hos Georgios Kremlis, rättstjänsten, Centre Wagner, Kirchberg

svarande,

* Rättegångsspråk: franska.

angående en talan om ogiltigförklaring av kommissionens beslut 89/515/EEG av den 2 augusti 1989, angående ett förfarande för tillämpning av artikel 85 i EEG-fördraget (IV/31.553 — Svetsat armeringsnät, EGT nr L 260, 1989, s. 1),

meddelar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (första avdelningen)

sammansatt av H. Kirschner, ordförande, samt C.W. Bellamy, B. Vesterdorf, R. García-Valdecasas och K. Lenaerts, domare,

justitiesekreterare: H. Jung,

med hänsyn till det skriftliga förfarandet och efter det muntliga förfarandet den 14—18 juni 1993,

följande

Dom

Bakgrund

- 1 Det förevarande målet rör kommissionens beslut 89/515/EEG av den 2 augusti 1989 angående ett förfarande för tillämpning av artikel 85 i EEG-fördraget (IV/31.553 — Svetsat armeringsnät, EGT nr L 260, s. 1, nedan kallat "beslutet"), genom vilket kommissionen ålade fjorton producenter av svetsade armeringsnät böter för brott mot artikel 85.1 i fördraget. Den produkt som är föremål för

beslutet är svetsat armeringsnät. Det rör sig om en färdigmonterad armatyrprodukt som består av slät eller skårad kalldragen ståltråd som sammansvetsas till ett nät på varje korsningspunkt. Detta används på nästan alla områden där man bygger i armerad betong.

- 2 Från och med år 1980 har ett visst antal samordnade förfaranden — som har gett upphov till beslutet — utvecklats inom denna sektor på marknaderna i Tyskland, Frankrike och i Benelux-länderna.

- 3 Vad gäller den tyska marknaden gav Bundeskartellamt den 31 maj 1983 de tyska producenterna av svetsat armeringsnät tillstånd att upprätta en strukturkriskartell som efter en förlängning upphörde år 1988. Kartellen syftade till en sänkning av kapaciteten och föreskrev likaledes leveranskvoter och prisreglering, vilka dock endast godkändes för de två första åren av tillämpningstiden (punkterna 126 och 127 i beslutet).

- 4 Commission française de la concurrence utgav den 20 juni 1985 en rapport om konkurrensläget på marknaden för svetsat armeringsnät i Frankrike som följdes av den franske ekonomi-, finans- och budgetministerns beslut nr 85 - 6 DC av den 3 september 1985, genom vilket flera franska bolag ålades böter för att dessa hade vidtagit åtgärder och genomfört samordnade förfaranden som hade som syfte och resultat att begränsa eller snedvrیدا konkurrensen samt att hindra marknadens normala funktion mellan åren 1982 och 1984. Vad gäller sökanden har denne ålagts böter om 10 000 FF för att mellan slutet av september 1983 och april 1984 ha deltagit i det beteende som påtalas i beslutet.

- 5 Kommissionens tjänstemän genomförde den 6 och 7 november 1985 med stöd av artikel 14.3 i rådets förordning nr 17 av den 6 februari 1962, första förordningen om tillämpning av fördragets artiklar 85 och 86 (EGT nr 13, 1962, s. 204, nedan kallad "förordning nr 17"), samtidigt och utan förvarning undersökningar av sju företags och två sammanslutningars kontor, nämligen hos Tréfilunion SA, Sotralentz SA, Tréfilarbeid Luxembourg-Saarbrücken SARL, Ferriere Nord SpA (Pittini), Baustahlgewebe GmbH (BStG), Thibo Draad-en Bouwstaalprodukten BV (Thibodraad), NV Bekaert, Syndicat national du tréfilage d'acier (STA) och Fachverband Betonstahlmatten eV; den 4 och 5 december 1985 genomförde de vidare undersökningar av följande företags kontor: ILRO SpA, G. B. Martinelli, NV Usines Gustave Boël (afdeling Trébos), Tréfileries de Fontaine-l'Évêque (TFE), Frère-Bourgeois Commerciale SA (FBC), Van Merksteijn Staalbouw BV och ZND Bouwstaal BV.

- 6 De sakförhållanden som upptäcktes under undersökningarna samt de upplysningar som erhöles genom tillämpning av artikel 11 förordning nr 17 fick kommissionen att dra den slutsatsen att de berörda producenterna mellan åren 1980 och 1985 hade brutit mot artikel 85 i fördraget genom ett antal överenskommelser eller samordnade förfaranden avseende leveranskvoter och priser på svetsat armeringsnät. Kommissionen inledde det förfarande som föreskrivs i artikel 3.1 i förordning nr 17 och den 12 mars 1987 skickades meddelandet om anmärkningar till de berörda företagen som besvarade meddelandet. Förhör med företagets företrädare ägde rum den 23 och 24 november 1987.

- 7 Efter detta förfarande fattade kommissionen beslutet. Enligt detta (punkt 22) bestod konkurrensbegränsningarna av ett antal överenskommelser och/eller samordnade förfaranden som hade som syfte att fastställa priser och/eller leveranskvoter och en uppdelning av marknaderna för svetsat armeringsnät. Dessa samordnade förfaranden hade enligt kommissionen samband med olika delmarknader (Frankrike, Tyskland eller Benelux-länderna) men påverkade handeln mellan medlemsstaterna, eftersom företag deltog som var etablerade i flera medlemsstater. Enligt beslutet "handlar det i det föreliggande fallet mindre om ett övergripande samordnat förfarande mellan samtliga producenter i alla berörda medlemsstater, än om en samling olika samordnade förfaranden mellan deltagare som ibland också är olika.

I alla fall har dessa samordnade förfaranden i och med att de reglerar olika delmarknader som resultat att i hög grad reglera en väsentlig del av den gemensamma marknaden.”

8 Beslutet har följande lydelse:

”Artikel 1

Företagen Tréfilunion SA, Société métallurgique de Normandie (SMN), CCG (TECNOR), Société de treillis et panneaux soudés (STPS), Sotralentz SA, Tréfilarbe SA eller Tréfilarbe Luxembourg-Saarbrücken SARL, Tréfileries de Fontaine-l'Évêque, Frère-Bourgeois Commerciale SA (numera Steelinter SA), NV Usines Gustave Boël, afdeling Trébos, Thibo Draad-en Bouwstaalprodukten BV (numera Thibo Bouwstaal BV), Van Merksteijn Staalbouw BV, ZND Bouwstaal BV, Baustahlgewebe GmbH, ILRO SpA, Ferriere Nord SpA (Pittini) och G. B. Martinelli fu G. B. Metallurgica SpA har överträtt artikel 85.1 i EEG-fördraget, genom att, mellan den 27 maj 1980 och den 5 november 1985, i ett eller flera fall delta i en eller flera överenskommelser och/eller samordnade förfaranden (avtal, beslut av företagsammanslutningar eller samordnade förfaranden), som bestod i att fastställa försäljningspriser, begränsa försäljningen, dela upp marknaderna sinsemellan och i att vidta åtgärder för att tillämpa dessa samordnade förfaranden samt för att kontrollera denna tillämpning.

Artikel 2

I den mån dessa fortsätter att vara verksamma inom sektorn för svetsat armeringsnät i gemenskapen, skall de i artikel 1 nämnda företagen omedelbart upphöra med de konstaterade överträdelserna (om detta ännu inte skett) och i framtiden,

vad gäller denna verksamhet, avstå från alla överenskommelser och/eller samordnade förfaranden som har samma eller liknande syfte eller resultat.

Artikel 3

Följande böter åläggs nedannämnda företag för de överträdelser som konstaterats i artikel 1:

- 1) Tréfilunion SA (TU): 1 375 000 ecu i böter,
- 2) Société métallurgique de Normandie (SMN): 50 000 ecu i böter,
- 3) Société des treillis et panneaux soudés (STPS): 150 000 ecu i böter,
- 4) Sotralentz SA: 228 000 ecu i böter,
- 5) Tréfilarbeid Luxembourg-Saarbrücken SARL: 1 143 000 ecu i böter,
- 6) Steelinter SA: 315 000 ecu i böter,
- 7) NV Usines Gustave Boël, afdeling Trébos: 550 000 ecu i böter,

- 8) Thilo Bouwstaal BV: 420 000 ecu i böter,

- 9) Van Merksteijn Staalbouw BV: 375 000 ecu i böter,

- 10) ZND Bouwstaal BV: 42 000 ecu i böter,

- 11) Baustahlgewebe GmbH (BStG): 4 500 000 ecu i böter,

- 12) ILRO SpA: 13 000 ecu i böter,

- 13) Ferriere Nord SpA (Pittini): 320 000 ecu i böter, och

- 14) G. B. Martinelli fu G. B. Metallurgica SpA: 20 000 ecu i böter.”

Förfarandet

- 9 Det är under dessa omständigheter som sökanden, (nedan kallad ”Sotralentz”), genom ansökan som inkom till domstolens kansli den 13 oktober 1989 väckte den

föreliggande talan om ogiltigförklaring av beslutet. Tio av de tretton övriga mottagarna av detta beslut har likaledes väckt talan.

- 10 Genom beslut av den 15 november 1989 hänsköt domstolen detta mål, tillsammans med de tio övriga målen, till förstainstansrätten i enlighet med artikel 14 i rådets beslut 88/591/EKSG, EEG, Euratom av den 24 oktober 1988 om upprättandet av Europeiska gemenskapernas förstainstansrätt (EGT nr L 319, s. 1). Dessa mål gavs nummer T-141/89—T-145/89 och T-147/89—T-152/89.

- 11 Genom beslut av den 13 oktober 1992 förenade förstainstansrätten målen vad gäller det muntliga förfarandet — i enlighet med artikel 50 i rättegångsreglerna — på grund av sambandet mellan dessa.

- 12 Genom de skrivelser som inkom till förstainstansrättens kansli mellan den 22 april och den 7 maj 1993 besvarade parterna de frågor som förstainstansrätten ställt.

- 13 På grundval av svaren på dessa frågor och referentens rapport beslutade förstainstansrätten inleda det muntliga förfarandet utan att vidta åtgärder för bevisupptagning.

- 14 Parternas framställningar och svar på förstainstansrättens frågor hördes under det muntliga förfarande som ägde rum den 14—18 juni 1993.

Parternas yrkanden

- 15 Sökanden har i sin stämningsansökan yrkat att förstainstansrätten skall ogiltigförklara kommissionens beslut och/eller, ytterligare och/eller i andra hand, ändra det i lindrigare riktning.
- 16 I sin replik har sökanden yrkat att förstainstansrätten skall
- fastställa att sökanden klandras för deltagande i tre skilda "samordnade förfaranden",
 - ogiltigförklara beslutet i sin helhet eller till den del det avser sökanden,
 - i andra hand, med hänsyn till de grunder som utvecklats i den skriftliga inlagan, ändra beslutet och, genom ett nytt avgörande, uttala att Sotralentz inte har gjort sig skyldig till de överträdelser som det klandras för i den andra och den tredje anmärkningen, och endast vidhålla den andra anmärkningen som den definierats av Sotralentz och, följaktligen, ändra det bötesbelopp som ålagts genom att nedsätta böterna till ett symboliskt belopp, samt
 - förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.
- 17 Kommissionen har yrkat att förstainstansrätten skall
- ogilla talan, samt
 - förplikta sökanden att ersätta rättegångskostnaderna.

Prövningen i sak

- 18 Sökanden har åberopat fyra grunder till stöd för sin talan. Den första avser kommissionens bristande behörighet, den andra en kränkning av rätten till försvar, den tredje en överträdelse av artikel 85.1 i fördraget och den fjärde en överträdelse av artikel 15 i förordning nr 17.
- 19 Även om sökanden har framställt sina grunder i den ordning som anges ovan, anser förstainstansrätten att det är lämpligt att först pröva grunden avseende kommissionens bristande behörighet, sedan grunden avseende överträdelsen av artikel 85.1 i fördraget och slutligen grunderna avseende kränkningen av rätten till försvar och överträdelsen av artikel 15 i förordning nr 17.

Grunden avseende kommissionens bristande behörighet

Parternas argument

- 20 Sökanden har påpekat att de franska myndigheterna har uttalat sig om samma omsändigheter som kommissionen, nämligen om fastställandet av priser och kvoter på en enda nationell marknad där inhemska producenter och importörer från den gemensamma marknaden verkade, där det franska beslutet emellertid endast gällde franska företag eller företag vilkas huvudsakliga driftställe låg i Frankrike (Tréfil-arbed). Beslutet hade uttryckligen fattats på grundval av beslutet av den 30 juni 1945 samt underförstått, men nödvändigtvis, på grundval av gemenskapsrätten. Sökanden har hävdad att kommissionen, i enlighet med den allmänna principen non bis in idem, inte kan uttala sig om samma omständigheter och att de franska företagen inte i dag på nytt kan fällas genom tillämpning av samma ekonomisk-rättsliga principer på samma omständigheter.
- 21 Sökanden har i detta sammanhang hävdad att, även om domstolen i sin dom (dom av den 13 februari 1969, Walt Wilhelm, 14/68, Rec. s. 1) har avgjort att samma

samordnade förfarande, i princip, kan vara föremål för två parallella förfaranden, är det föreliggande fallet annorlunda än i det omnämnda målet. I själva verket handlade detta om en situation där de två förfarandena hade inletts i princip samma dag och där de rättsregler som skulle tillämpas — den tyska och den gemenskapsrättsliga — skiljde sig beträffande principen om dessas omfattning och geografiska tillämpningsområde. I det förevarande fallet förhåller det sig annorlunda. De franska myndigheterna och kommissionen påtalade precis samma omständigheter: en internationell överenskommelse med vilken syftet var att på en nationell marknad fastställa kvoter som omfattar importen och priser som alla operatörer, inklusive importörer, tillämpar.

- 22 Slutligen har sökanden påpekat att såväl Commission française de la concurrence i sin rapport som den franske ministern i sitt beslut har erinrat om de svårigheter som åsamkats handeln mellan medlemsstaterna på grund av de samordnade förfaranden i vilka utländska företag har deltagit. Sökanden har tillagt att, även om kommissionen har upptäckt viktiga bevis, har den varken i beslutet eller i meddelandet om anmärkningar närmare angett vilka nya omständigheter som har framkommit genom dessa bevis eller, och framför allt, på vilket sätt dessa särskilt berör sökanden.
- 23 Kommissionen har för det första svarat att sökanden felaktigt har påstått att de franska myndigheterna har fattat beslut på grundval av gemenskapsrätten och om samma faktiska omständigheter som de som behandlades i beslutet. För kommissionen är det franska beslutet endast ett beslut om tillämpning av artikel 50 i beslut nr 45-1483 av den 30 juni 1945, och föreställningen att det också "underförstått men nödvändigtvis" baseras på gemenskapsrätten, har ingen som helst rättslig betydelse. När de franska myndigheterna har för avsikt att tillämpa gemenskapens konkurrensrätt, gör de det uttryckligen. För övrigt har kommissionen gjort gällande att man i det franska beslutet inte har beaktat de samordnade förfarandenas inverkan på handeln inom gemenskapen, utan på den inre marknaden, såsom närmare anges i punkt X.1. C. i det yttrande på vilket beslutet baserats.
- 24 För det andra har kommissionen bestridit sökandens tolkning av ovannämnda dom Walt Wilhelm m. fl. Även om det är riktigt att detta mål handlade om ett antagande

som skiljer sig från det förevarande, finns det ingen grund för det motsatsresonemang som sökanden försöker göra, genom att utifrån samtidigheten av det gemenskapsrättsliga och nationella förfarandet i målet Walt Wilhelm m. fl. dra slutsatsen att kommissionen inte är behörig i det aktuella målet, med motiveringen att beslutet ligger senare i tiden än de franska myndigheternas åtgärd. I själva verket sägs det i punkt 4 i domen Walt Wilhelm m. fl. att ”i princip kan de nationella myndigheterna, i fråga om samordnade förfaranden, vidta åtgärder även i situationer som skulle kunna bli föremål för kommissionens beslut”. Om situationer, som en nationell myndighet undersöker, blir föremål för kommissionens beslut, betyder detta för kommissionen att den har full behörighet att agera gentemot situationer som en nationell myndighet redan har prövat. Det står klart för kommissionen att en nationell myndighets åtgärd i fråga om konkurrens inte kan frånta kommissionen den behörighet som denna har med stöd av artikel 89 i EEG-fördraget.

- 25 Slutligen har kommissionen gjort gällande att den har haft tillgång till omständigheter som Commission française de la concurrence inte hade tillgång till (se i synnerhet bilagorna 6 och 21 till meddelandet om anmärkningar).

Förstainstansrättens bedömning

- 26 Det finns skäl att understryka att ett och samma samordnat förfarande, enligt domstolens rättspraxis, i princip kan vara föremål för två parallella förfaranden, det ena inför gemenskapsmyndigheterna enligt artikel 85 i fördraget, och det andra inför de nationella myndigheterna enligt nationell rätt. Domstolen har nämligen fastställt att de nationella myndigheterna i fråga om samordnade förfaranden i princip kan åtgärda situationer som skulle kunna bli föremål för kommissionens beslut. Emellertid — med tanke på respekten för fördragets allmänna ändamål — kan denna parallella tillämpning av det nationella systemet endast tillåtas när den inte innebär ett hot mot en enhetlig tillämpning inom hela den gemensamma marknaden av de

gemenskapsrättsliga reglerna avseende samordnade förfaranden eller den fulla verkan av de åtgärder som har vidtagits med stöd av dessa regler (ovannämnda dom Walt Wilhelm m. fl., punkt 4).

- 27 Härav följer att kommissionen har kvar sin behörighet för att, inom ramen för gemenskapens konkurrensrätt, pröva de omständigheter som de nationella myndigheterna redan har prövat.
- 28 Förstainstansrätten konstaterar att i det föreliggande fallet grundas den franske ekonomi-, finans- och budgetministerns ovan nämnda beslut nr 85-6 DC på rapporten från Commission française de la concurrence av den 20 juni 1985 och uttryckligen på artikel 50 i ovannämnda beslut nr 45-1483, vilket sökanden för övrigt själv har vitsordat, och har således fattats inom ramen för den nationella konkurrensrätten, avseende resultatet av samordnade förfaranden på den inre marknaden. För övrigt anser förstainstansrätten, vilket kommissionen med rätta har understrukt, att kommissionen kunde dra sina egna slutsatser på grundval av de bevis den hade tillgång till och vilka inte nödvändigtvis var desamma som de som Commission française de la concurrence hade tillgång till, och att kommissionen inte skulle vara bunden av de nationella myndigheternas slutsatser.
- 29 Vidare finns det skäl att framhålla att möjligheten till en påföljdsakumulation har erkänts i domstolens rättspraxis till följd av två parallella förfaranden med olika ändamål. Det förhållandet att detta är tillåtet beror på det särskilda systemet med kompetensfördelning mellan gemenskapen och medlemsstaterna i fråga om samordnade förfaranden. Domstolen har emellertid fastställt att ett allmänt krav på skälighet innebär att kommissionen, då den slår fast bötesbeloppet, är skyldig att beakta de påföljder som företaget redan utstått för samma sak, när det handlar om påföljder som ålagts för överträdelse av en medlemsstats regler för samordnade

förfaranden vilka följaktligen blivit begångna inom gemenskapens geografiska område (se i detta sammanhang ovannämnda dom Walt Wilhelm m. fl., punkt 11, och dom av den 14 december 1972, Boehringer mot kommissionen, 7/72, Rec. s. 1281, punkt 3).

- 30 Förstainstansrätten konstaterar att det i det föreliggande fallet har handlat om detta, då kommissionen i punkt 205 i beslutet har beaktat de böter som redan ålagts av de franska myndigheterna.
- 31 Av detta följer att denna grund inte kan godtas.

Grunden avseende en överträdelse av artikel 85.1 i fördraget

- 32 Sökanden har först och främst bestridit kommissionens marknadsanalys. Sökanden har gjort gällande att den inte har deltagit i de samordnade förfarandena på den franska marknaden under perioden 1981—1982. Sökanden har härefter utpekat ett fel i beslutet vad gäller varaktigheten av dess deltagande i de samordnade förfarandena på den franska marknaden under perioden 1983—1984. Sökanden har avslutningsvis bestridit att den deltagit i ett samordnat förfarande med BStG angående kvoteringen av sin export till Tyskland.

I — Den aktuella marknaden

Parternas argument

- 33 Inledningsvis har sökanden påpekat att beslutet innehåller sådana brister i fråga om tekniska och ekonomiska aspekter att förstainstansrättens inte kan utöva sin

kontroll. I synnerhet har sökanden hävdad att beslutet (punkt 3) innehåller ett fel då det i detta räknas upp tre kategorier av svetsat armeringsnät (standardnät, katalognät och specialnät), på grund av att det endast existerar två kategorier av maskiner, nämligen de som endast kan tillverka standardnät och de som kan tillverka specialnät. Sökanden anser att dessa två kategorier av armeringsnät inte konkurrerar med varandra och har påstått att konkurrens skulle bli möjlig endast om standardnätet "tog in på" specialnätet, till följd av svårförutsägbara yttre omständigheter eller en systematisk prissänkning. Sökanden har emellertid medgett att detta har hänt under den period som är föremål för prövning.

- 34 Kommissionen har påpekat att ordalydelsen i denna anmärkning kan ge intryck av att den avser motiveringen av beslutet. Kommissionen avser emellertid med hänvisning till sidan 8—14 i stämningsansökan, till vilka sökanden själv har hänvisat, att det kommer fram att det helt enkelt handlar om olika överväganden avseende definitionen av den aktuella marknaden. Kommissionen har understrukit att det i beslutet inte sägs något som skiljer sig från vad sökanden har påstått när det i punkt 3 har anförts att "standardnät och katalognät är i stor utsträckning utbytbara" och att det "inom marknaden för svetsat armeringsnät finns en delmarknad för specialnät".

Förstainstansrättens bedömning

- 35 Förstainstansrätten anser, såsom kommissionen med rätta har understrukit, att sökandens anmärkning rör aspekter som hänför sig till definitionen av den aktuella marknaden och att det rör sig om påståenden som saknar grund. Förstainstansrätten konstaterar å ena sidan att de dokument som nämns i punkt 86—107 i beslutet, visar på skillnader mellan standard- och specialnät, vilkas priser är olika. Å andra sidan har sökanden gjort en oriktig analys av beslutet, eftersom det i punkt 3 i detta påstås att standardnätet och katalognätet i stor utsträckning är utbytbara och att det inom marknaden för svetsat armeringsnät finns en delmarknad för specialnät. För övrigt konstaterar förstainstansrätten att det följer av sökandens egna påståenden att det finns, och att det faktiskt har funnits, konkurrensmöjligheter mellan de olika kategorierna av svetsat armeringsnät.

- 36 Följaktligen kan denna grund inte godtas.

II — *Upprättandet av de samordnade förfarandena*

A — *Den franska marknaden*

1) *Perioden 1981—1982*

Den ifrågasatta rättsakten

- 37 I beslutet (punkterna 23—50 och 159) klandras sökanden för att mellan april 1981 och mars 1982 ha deltagit i en första grupp av samordnade förfaranden på den franska marknaden. Dessa samordnade förfaranden omfattade å ena sidan de franska producenterna (Tréfilunion, STPS, SMN, CCG och Sotralentz) och å andra sidan de utländska producenter som verkade på den franska marknaden (ILRO, Ferriere Nord, Martinelli, Boël/Trébos, TFE, FBC och Tréfilarbeid). De hade som syfte att fastställa priser och kvoter för att begränsa importen av svetsat armeringsnät till Frankrike.

Parternas argument

- 38 Sökanden har förnekat att den deltagit i dessa samordnade förfaranden och har hävdats att kommissionen på inget sätt har bevisat dennes deltagande.
- 39 Sökanden anser att tabellen i bilaga 6 till meddelandet om anmärkningar, vilken återges i punkt 29 i beslutet, och i vilken anges mängder svetsat armeringsnät som

de franska producenterna levererade mellan åren 1978 och 1981, och kvoter per företag, inte utgör ett påtagligt bevis. Denna tabell upprättades i själva verket i oktober 1982. Den avsåg år 1981 samt innehöll en hänvisning till första halvåret 1982, och det finns inget som visar att kvoten hade planerats för perioden april 1981 till mars 1982. Sökanden har frågat sig vad som för övrigt skulle ha varit meningen med att i oktober 1982 beräkna kvoter som hänför sig till tio månader av år 1981 och till de två första månaderna av år 1982.

- 40 Vad gäller det telexmeddelande som Marie, från Tréfilunion, den 23 april 1982 skickade till Cattapan, från Ferriere Nord, (bilaga 21 till meddelandet om anmärkningar, punkt 42 i beslutet) och som handlar om ett "förnyande" eller en förlängning av överenskommelserna från åren 1981—1982 — vilka hade förfallit den 31 mars 1982 — för de tre eller fyra följande månaderna, har sökanden framhållit att det bevisar motsatsen till vad kommissionen har påstått. I själva verket skrev Marie att "Sotrals slutgiltiga beslut blir känt först under vecka 17. Det får inte ändra det beslut som alla vi har fattat". Enligt sökanden är kommissionens tolkning av denna text felaktig, eftersom det av denna framgår att det väntade beslutet kunde vara positivt eller negativt och att, om Sotrarentz frånvaro i framtiden inte fick några följder, betydde detta att så hade varit fallet även tidigare. Sökandens inställning bekräftas av protokollet från mötet mellan "de nationaliserade bolagens förening" och deras samarbetspartner av den 21 april 1982 (bilaga 24 till meddelandet om anmärkningar, punkt 45 i beslutet), utan att Sotrarentz var närvarande, och där det anges att "Sigward (Tréfilunion) skall försöka komma överens om en tid för att träffa Lentz (Sotrarentz) om en vecka för att be honom att ansluta sig till de överenskommelser som skall ingås på detta möte".

- 41 Kommissionen har, vad beträffar den tabell som finns i bilaga 6 till meddelandet om anmärkningar, hävdad att, även om den har upprättats i slutet av år 1982, illustrerar den alldeles utmärkt hur de samordnade förfarandena fungerade under perioden 1981—1982 och att det av detta framgår att Sotrarentz väl fanns med bland de berörda företagen. Kvoterna tilldelades i stor utsträckning i förhållande till de marknadsandelar som vart och ett av de deltagande företagen tidigare hade uppnått, enligt en mekanism som beskrivs i punkt 27 i beslutet, på grundval av ett internt meddelande från Tréfilunion av den 1 december 1981 (bilaga 5 till meddelandet om anmärkningar, punkt 24 i beslutet), i vilken det hänvisas till det "nyligen upprättade samordnade förfarandet". Denna faktiska omständighet kan således fastställas

oberoende av tabellen i fråga. Sökanden kan inte invända att tabellen endast var giltig för den period för vilken den hade upprättats, det vill säga för det andra halvåret 1982. I denna tabell i kolumnen "kvoter", anges en andel på 7,40 procent för Tréfilarbeid. För år 1980 utgjorde denna andel av den franska marknaden exakt 15 600 ton, det vill säga de 1 300 ton per månad som hade gjorts gällande på ett möte mellan Tréfilarbeid och Tréfilunion den 20 oktober 1981, vilket framgår av ett meddelande från Tréfilunion av den 23 oktober 1981 (bilaga 1 till meddelandet om anmärkningar, punkt 46 i beslutet). Detta konstaterande skall jämföras med det ovan nämnda meddelandet av den 1 december 1981 där Duroux, från Tréfilunion, anger att "antalet ton för de bolag som inte är etablerade på den franska marknaden har tydligen bibehållits på 1980 års nivå", på den franska marknaden år 1981. Det är således uppenbart att den tabell som finns i bilaga 6 till meddelandet om anmärkningar ligger i den exakta förlängningen av överenskommelserna från åren 1981—1982 och att den mycket väl beskriver hur dessa är uppbyggda oavsett vilka konkreta följder som de kalkyler som finns i tabellen gav upphov till i slutet av år 1982.

- 42 Kommissionen har tillagt att protokollet från mötet den 21 april 1982 (bilaga 21 till meddelandet om anmärkningar) samt Maries telexmeddelande av den 23 april 1982 (bilaga 24 till meddelandet om anmärkningar) är dokument som i tiden ligger senare än de samordnade förfarandena från åren 1981—1982. Dessa dokument visar att nya överenskommelser hade ingåtts nyligen och att Sotralentz hade ombetts att ansluta sig till dem. Kommissionen anser att dessa dokument visar på att Sotralentz fortfarande vid tidpunkten ansågs som en medlem av den "franska sidan" som skulle tillfrågas när det var fråga om villkor som ställts upp för de italienska producenterna i samband med att överenskommelserna från åren 1981—1982 förlängdes. Om så inte vore fallet och om, såsom Sotralentz har förklarat, detta inte hade deltagit i de samordnade förfarandena under åren 1981—1982, skulle det inte ha funnits någon som helst anledning till att Sotralentz skulle ha tillfrågats om förlängningen av överenskommelserna med de italienska producenterna. Vad gäller Maries förtydligande enligt vilket Sotralentz beslut "inte får ändra det beslut alla vi har fattat", skall även detta enligt kommissionens åsikt inbegripas i detta sammanhang med förhandlingar med de italienska producenterna och det betyder att de sistnämnda inte fick stödja sig på Sotralentz eventuellt avvikande åsikt (eller dess framtida underlåtenhet att iakttä de nya priser som nyss överenskommit) för att inte rätta sig efter de överenskomna åtagandena.

Förstainstansrättens bedömning

- 43 Förstainstansrätten konstaterar att kommissionen, i sina anklagelser mot sökanden, har baserat sig på en jämförelse mellan och helhet av, å ena sidan, de dokument som enligt kommissionens mening utgör bevis på samordnade förfaranden på den franska marknaden under perioden 1981—1982, nämligen framför allt den tabell som finns i bilaga 6 till meddelandet om anmärkningar, meddelandet från Tréfilunion av den 23 oktober 1981 (bilaga 1 till meddelandet om anmärkningar) och det interna meddelandet från Tréfilunion av den 1 december 1981 (bilaga 5 till meddelandet om anmärkningar) och å andra sidan de dokument som, fortfarande enligt kommissionens mening, innebär att det fastställs att det har förekommit försök att åstadkomma en förlängning av dessa samordnade förfaranden, i synnerhet telexmeddelandet från Cattapan, från Ferriere Nord, av den 20 april 1982 till Italmet, Ferriere Nord och Martinellis representant i Frankrike (bilaga 20 till meddelandet om anmärkningar, punkt 42 i beslutet), telexmeddelandet från Marie till Cattapan av den 23 april 1982 (bilaga 21 till meddelandet om anmärkningar, punkt 42 i beslutet) och protokollet från mötet den 21 april 1982 (bilaga 24 till meddelandet om anmärkningar, punkt 45 i beslutet). Dessa sistnämnda dokument, jämförda med de ovannämnda dokumenten, utgör beviset på Sotralentz deltagande i de samordnade förfarandena under åren 1981—1982.
- 44 Förstainstansrätten anser att de dokument som innebär att förekomsten av olika företags försök till en förlängning av de överenskommelser som verkställdes under åren 1981—1982 fastställes, inte i sig utgör ett direkt bevis på sökandens deltagande i nämnda överenskommelser, eftersom dessa dokument endast visar på det intresse som de företag som redan samtyckt till förlängningen hade av att Sotralentz skulle ansluta sig samt deras försök att övertala Sotralentz. Genom dessa dokument bevisas likaledes att Sotralentz, vid tidpunkten för de faktiska omständigheter som prövas, inte anpassade sig efter de aktuella överenskommelserna, vilket för övrigt kommissionen själv har vitsordat. Dessa dokument innebär slutligen ett indicium på att det förekommit hotelser gentemot Sotralentz, för det fall att detta inte skulle ansluta sig till förlängningen av överenskommelserna.
- 45 Följaktligen måste beviset på Sotralentz deltagande i konkurrensbegränsande förfaranden finnas i andra dokument. Vad gäller den tabell som finns i bilaga 6 till meddelandet om anmärkningar — det dokument som kommissionen har betraktat

som ett grundläggande bevis — kan det konstateras att den är daterad den 1 oktober 1982, att den är en sammanställning, vilket kommissionen också har medgett vid det muntliga förfarandet, av två kolumner som rör de kvoter som påstås ha tillämpats från april 1981 till mars 1982, att den första kolumnen anger ett företags (TECTA) kvot som inte anges i den andra kolumnen, en avvikelse som kommissionen, i sitt svar på förstainstansrättens fråga vid det muntliga förfarandet, inte har kunnat förklara på ett sammanhängande sätt, och, avslutningsvis, att de kvoter som påstods ha tilldelats till de olika företagen är olika i varje kolumn. Dessa omständigheter sammantaget ger upphov till tvivel beträffande detta dokumentets trovärdighet.

- 46 Det bör framhållas att det i den ovan nämnda tabellen endast hänvisas till de franska producenterna, utan att de kvoter som påstods ha tilldelats de utländska importörerna nämns. Av denna anledning anser förstainstansrätten — vilket kommissionen för övrigt medgett under hela det skriftliga och muntliga förfarandet — att denna tabell enbart i sig inte utgör något bevis på att sökanden, på det sätt som denne klandras för i beslutet, har deltagit i de samordnade förfaranden till vilka utländska producenter anslöt sig och som påverkade handeln inom gemenskapen, vilket är den omständighet som har motiverat kommissionens ingripande. Denna har förvisso försökt förklara tabellen mot bakgrund av andra bevis som hänför sig till både förekomsten av de samordnade förfarandena och till hur dessa fungerade och har i detta sammanhang bland annat stött sig på det interna meddelandet från Tréfilunion av den 1 december 1981 (bilaga 5 till meddelandet om anmärkningar), i vilket det hänvisas till det ”nyligen upprättade samordnade förfarandet”, och på meddelandet av den 23 oktober 1981 (bilaga 1 till meddelandet om anmärkningar) i vilken det redogörs för diskussioner inom denna. Sotralentz har emellertid inte underrättats om de omtalade bilagorna och de kan följaktligen inte på något sätt användas mot Sotralentz och dessutom och i alla händelser innehåller inget av de två meddelandena någon uttrycklig eller underförstådd hänvisning till Sotralentz.
- 47 Mot bakgrund av det hittills anförda anser förstainstansrätten att kommissionen inte med tillräcklig sannolikhet har bevisat sökandens deltagande i de samordnade förfarandena på den franska marknaden under perioden 1981—1982.

- 48 Följaktligen skall sökandens grund godtas och beslutet ogiltigförklaras till den del det i detta fastställs att sökanden deltagit i de samordnade förfaranden som genomfördes på den franska marknaden under perioden 1981—1982.

2) *Perioden 1983—1984*

Den ifrågasatta rättsakten

- 49 I beslutet (punkterna 51—76 och 160) klandras sökanden för att ha deltagit i en andra grupp av samordnade förfaranden som å ena sidan omfattade de franska producenterna (Tréfilunion, STPS, SMN, CCG och Sotralentz) och å andra sidan de utländska producenter som verkade på den franska marknaden (ILRO, Ferriere Nord, Martinelli, Boël/Trébos, TFE, FBC — FBC marknadsförde TFE: s produktion — och Tréfilarbeid). Dessa samordnade förfaranden hade som syfte att fastställa priser och kvoter i syfte att begränsa importen av svetsat armeringsnät till Frankrike. Denna grupp av samordnade förfaranden togs i bruk mellan början av år 1983 och slutet av år 1984 och bekräftades i oktober 1983 genom antagande av ett ”protokoll om överenskommelsen” som ingicks för tiden mellan den 1 juli 1983 och den 31 december 1984. Detta protokoll omfattade resultaten av de olika förhandlingarna mellan de franska, italienska och belgiska producenterna samt Arbed beträffande de kvoter och priser som skulle tillämpas på den franska marknaden och där fastställdes kvoterna för Belgien, Italien och Tyskland till 13,95 procent av konsumtionen på den franska marknaden, ”inom ramen för en överenskommelse mellan dessa producenter och den franska yrkeskåren”.

Parternas argument

- 50 Sökanden har medgett att den deltog i dessa samordnade förfaranden. Den har emellertid gjort gällande att den endast anslöt sig efter påtryckningar och hotelser om vedergällning. Beträffande hur länge den deltog har sökanden hävdatt att den

drog sig ur i slutet av juni 1984 och har understrukit att kommissionen, varken i meddelandet om anmärkningar eller i beslutet, har angivit något bestämt datum i detta hänseende medan kommissionen i punkt 76 i beslutet har uppgett juni 1984 som den tid då Arbets och de belgiska företagens deltagande upphörde.

- 51 Kommissionen har svarat att Sotralentz inte har nämnts i punkt 76 i beslutet, eftersom kommissionen inte kände till huruvida Sotralentz hade följt protokollet om överenskommelsen — vilket skulle vara i kraft till den 31 december 1984 — efter juni 1984 eller inte och att böter, på grund av detta tvivel, inte har ålagts Sotralentz för tiden efter denna tidpunkt. Kommissionen har påpekat att, även om sökandens särställning inom de samordnade förfarandena under åren 1983—1984 inte har omnämnts uttryckligen, har kommissionen likväl i beslutet angett att det hade förekommit skillnader i "omfattningen och varaktigheten av de deltagande företagens inblandning" (punkt 203) och att "de överenskomna priserna och mängderna i vissa fall inte hade iakttagits av parterna" (punkt 200).

Förstainstansrättens bedömning

- 52 Förstainstansrätten konstaterar att sökanden har medgett sitt deltagande i de samordnade förfaranden som genomfördes på den franska marknaden under perioden 1983—1984, samtidigt som den har bestridit varaktigheten av sitt deltagande.
- 53 Förstainstansrätten anser inledningsvis att sökanden inte kan åberopa det förhållandet att den har deltagit i dessa samordnade förfaranden efter påtryckningar. Om det antas att påtryckningar faktiskt hade utövats på sökanden, hade denne kunnat anmäla dem till de behöriga myndigheterna och framställa en ansökan hos kommissionen enligt artikel 3 i förordning nr 17 i stället för att delta i de aktuella

samordnade förfarandena (se förstainstansrättens dom av den 10 mars 1992, Hüls mot kommissionen, T-9/89, Rec. s. II-499, punkt 128).

- 54 Vad beträffar varaktigheten av sökandens deltagande i dessa samordnade förfaranden kan det påpekas att protokollet om överenskommelsen från oktober 1983 ingicks för perioden mellan den 1 juli 1983 och den 31 december 1984. Förstainstansrätten anser att beslutet skall tolkas så att varaktigheten av den överträdelse som tillskrivs deltagarna sträcker sig från den 1 juli 1983 till den 31 december 1984, förutom i de fall där det uttryckligen anges ett annat datum i beslutet. I detta sammanhang kan det påpekas att kommissionen, i punkt 70 i beslutet, anger att ILRO upphörde med att följa de samordnade förfarandena från och med maj 1984, medan den i punkt 76 anger att Boël/Trébos, TFE/FBC och Arbed inte längre iakttog dem efter juni 1984. Följaktligen anser förstainstansrätten att, eftersom beslutet inte innehöll något särskilt omnämnande av Sotralentz, den period, under vilken Sotralentz anses ha gjort sig skyldig till en överträdelse, sträcker sig från den 1 juli 1983 till den 31 december 1984.
- 55 Förstainstansrätten kan inte godta kommissionens argument om att den, eftersom den inte kände till det förhållandet huruvida Sotralentz hade iakttagit överenskommelserna efter juni 1984 eller inte, hade avstått från att ålägga sökanden böter för tiden efter juni 1984. Om kommissionen inte var i stånd att bevisa att sökanden hade fortsatt att delta i de samordnade förfarandena efter juni 1984 och på grund härav inte ålade denne böter för tiden efter denna månad, var kommissionen tvungen att närmare ange detta i beslutet, för att sökanden skulle kunna veta hur varaktigheten av dess deltagande hade bedömts i förhållande till hur länge överträdelsen i allmänhet hade varat. Denna skyldighet fullgörs inte av kommissionens allmänna förklaring i punkt 203 i beslutet att den har beaktat omfattningen och varaktigheten av de deltagande företagens överträdelse.
- 56 Således skall sökandens grund delvis godtas och beslutet ogiltigförklaras till den del det i detta fastställs att sökanden har deltagit i de samordnade förfaranden som genomfördes på den franska marknaden under perioden 1983—1984 efter juni 1984.

B — *Det samordnade förfarandet mellan BStG och Sotralentz**Den ifrågasatta rättsakten*

- 57 I beslutet (punkterna 144—146 och 177), inom ramen för de samordnade förfarandena i avsikt att skydda den tyska strukturkriskartellen mot okontrollerad import av svetsat armeringsnät, klandras sökanden för deltagande i ett samordnat förfarande med Sotralentz angående begränsningen av dennas export till Tyskland. Beslutet baseras på ett telexmeddelande som BStG skickade till Sotralentz den 24 oktober 1985, och som innehöll den tyska marknads försäljningssiffror, och på Sotralentz' svar via telex av den 4 november 1985 som innehöll expeditionssiffrorna i Tyskland för september och oktober 1985. Enligt beslutet som i detta sammanhang baseras på Müllers uppgifter till kommissionens tjänstemän vid undersökningen den 6 och 7 november 1985, ägde detta informationsutbyte rum månatligen, vilket åtminstone utgjorde ett samordnat förfarande som kunde påverka handeln mellan medlemsstaterna (punkterna 144 och 177). I beslutet fastställs slutligen att informationsutbytet — förutom förekomsten av en överenskommelse om kvoter — bevisar ett försök från BStG: s sida att kontrollera importen från Frankrike på en månatlig basis (punkt 146), vilket var det beräkningssätt som också utgjorde grunden för kartellavtalet.
- 58 I beslutet betonas att BStG och Sotralentz har försökt motivera denna brevväxling med förekomsten av ett patentlicensavtal mellan de två företagen, enligt vilket Sotralentz gavs tillstånd att i Frankrike tillverka katalognät på BStG: s patent. Genom att meddela sina expeditionssiffror uppfyllde Sotralentz helt enkelt sin informations- och betalningsskyldighet enligt på avtalet. Enligt beslutet (punkt 145) avvisas detta argument av: a) det förhållandet att licensinnehavarens skyldighet att vidarebefordra vissa upplysningar gäller hela produktionen, och inte endast leveranserna till en bestämd marknad, b) det förhållandet att BStG hade vidarebefordrat de exakta försäljningssiffrorna för den tyska marknaden, vilket endast är förklarligt inom ramen för ett kvotsystem och c) det förhållandet att BStG: s patent hade förfallit innan uppgifterna i fråga vidarebefordrades och att Sotralentz således inte längre hade någon informations- eller betalningsskyldighet.

Parternas argument

- 59 Sökanden har hävdad att det informationsutbyte som den klandrats för förklaras av att det fanns ett av ett patentlicensavtal mellan BStG och sökanden. Det visade sig nödvändigt att ingå det omtalade avtalet av den 28 juni 1979 efter ett misslyckat försök år 1976 att få ett österrikiskt patent för att sökanden skulle få möjlighet att få tillverka en särskild typ av armeringsjärn och att, på grund av att den ligger så nära, ta sig in på marknaden i sydvästra Tyskland. Den licens som BStG överlät var giltig i Tyskland och i Nederländerna.
- 60 Sökanden har hävdad att detta avtal berättigar det månatliga informationsutbytet om de mängder som levererades till Tyskland därför att det handlade om en åtgärd som syftade till att underlätta för parterna att fullgöra sina ömsesidiga skyldigheter. Beträffande frånvaron av uppgifter om de mängder som levererades till Nederländerna har sökanden gjort gällande att dessa var mycket små jämfört med det tak som fastslagits i avtalet och att en kontroll av denna verksamhet varje månad eller varje kvartal därför inte var nödvändig. För övrigt har sökanden påpekat att licensavtalet inte på något sätt sammanhänge med en uppdelning av den tyska marknaden och med det förhållandet att det ingåtts tre och ett halvt år före upprättandet av den tyska strukturkriskartellen.
- 61 Kommissionen har närmare angett att den inte har ansett att licensavtalet med BStG som sådant utgjorde en överträdelse, men den har understrukt att det förhållandet att BStG meddelade Sotralentz hur stora mängder som totalt levererades till Tyskland utgör ett indicium på att det förekom en överenskommelse om kvoter. För kommissionen innebar fastställandet av att informationsutbytet skedde varje månad, tillsammans med andra omständigheter i ärendet, att den kunde dra slutsatsen att det informationsutbyte som ifrågasattes i beslutet inte följde av skyldigheterna i licensavtalet.
- 62 I sina svar på de frågor som förstainstansrätten ställde under det skriftliga och det muntliga förfarandet har parterna angett vilka patent var föremål för licensavtalet mellan sökanden och Sotralentz samt deras respektive förfallodagar.

Förstainstansrättens bedömning

- 63 Det bör kontrolleras om de omständigheter som kommissionen framlagt — nämligen det månatliga informationsutbytet, det förhållandet att BStG hade meddelat Sotralentz hur stora mängder som totalt hade levererats till Tyskland — utgör ett antal allvarliga, exakta och överensstämmande indicier som styrker förekomsten av en överenskommelse om kvoter.
- 64 Det bör erinras om att sökanden mot dessa indicier invänt att det iakttagna informationsutbytet var motiverat på grund av ett patentlicensavtal som band den till Sotralentz. Under dessa omständigheter måste förstainstansrätten kontrollera om de indicier som framförts av kommissionen inte kan förklaras på annat sätt än genom förekomsten av en överenskommelse om kvoter och framför allt genom förekomsten av ett patentlicensavtal mellan BStG och Sotralentz (se domstolens dom av den 31 mars 1993, Ahlström m. fl. mot kommissionen, C-89/85, C-104/85, C-114/85, C-116/85, C-117/85 och 125/85—129/85, Rec. s. I-1307, punkt 70—72).
- 65 Förstainstansrätten understryker inledningsvis att kommissionen inte har uttalat sig i fråga om huruvida patentlicensavtalet mellan BStG och Sotralentz utgjorde en överträdelse av artikel 85.1 i fördraget. Härav följer att denna fråga inte är relevant för förstainstansrättens bedömning.
- 66 Vad beträffar antalet och varaktigheten av de patent som omfattades av licensavtalet av den 28 juni 1979 konstaterar förstainstansrätten, på grundval av de olika parternas svar på de frågor som förstainstansrätten ställde till dem under det skriftliga och det muntliga förfarandet, att företaget BStG var innehavare av patent för det franska, nederländska och det tyska territoriet. Inom det franska territoriet var BStG innehavare av patent nr 1 578 746 (procédé pour l'obtention d'une barre d'armature de béton — framställningsprocess för svetsade armeringsstavar för betong) och av patent nr 6 920 046 (treillis d'armature soudé par points — punkt-svetsat armeringsnät), inom det nederländska territoriet var BStG innehavare av patent nr 135 455 (werkwijze voor het vervaardigen van een stalen wapeningsstaaf voor beton — framställningsprocess för svetsade armeringsstavar för betong) och

inom det tyska territoriet var BStG innehavare av patent nr 1 609 605 (Verfahren und Vorrichtung zum Herstellen eines Betonbewehrungsstabes — framställningsprocess för svetsat armeringsjärn för betong) som gällde fram till den 3 januari 1985, och av patent nr 1 759 969 (Punktgeschweisste Bewehrungsmatte — punkt-svetsat armeringsnät) som gällde fram till den 25 juni 1986.

67 Enligt det licensavtal som BStG och Sotralentz ingick den 28 juni 1979 gavs, i artikel 5, BStG rätten att per kalenderår begränsa den produktmängd som täcktes av avtalet och som Sotralentz hade tillstånd att sälja. Sotralentz garanterades emellertid i avtalet att BStG inte kunde fastställa denna årliga maximimängd till mindre än 1 procent av den totala försäljningen av svetsat armeringsnät och armeringsstavar i Tyskland och till 2,5 procent av den totala försäljningen av svetsat armeringsnät och armeringsstavar i Nederländerna. I avtalet föreskrevs för år 1979, ett tak på 12 500 ton för Tyskland och på 4 000 ton för Nederländerna vad gällde försäljning av produkter som omfattades av patenten.

68 I licensavtalet föreskrevs också en avgift på 1,50 DM per ton, vilken skulle erläggas kvartalsvis, för de produktmängder som omfattades av avtalet och som Sotralentz sålde (artikel 6.1 och 6.5). Vid sammanträdet visades att, i stället för att utbetalas beaktades denna avgift vid köpet av vissa verktyg som Sotralentz förvärvade från BStG: s "maskin"-avdelning. I licensavtalet föreskrevs en straffavgift om den föreskrivna årliga mängden överskreds med 200 ton (artikel 8). Där angavs likaledes att Sotralentz skulle hålla en regelmässig bokföring över leveranserna av de produkter som omfattades av avtalet, och att denna bokföring när som helst skulle kunna kontrolleras av BStG (artikel 6.6 och 6.7). Avslutningsvis trädde kontraktet i kraft den 1 mars 1979 på obestämd tid, men det skulle upphöra att gälla senast då den sista överlättna rättigheten förföll (artikel 9).

69 På grundval av denna analys anser förstainstansrätten att kommissionens slutsatser i det föreliggande fallet, enligt vilka informationsutbytet berodde på överenskom-

melsen om kvoter, inte är de enda möjliga. Detta informationsutbyte motsvarar i själva verket villkoren i det patentlicensavtal som vid tidpunkten för de omständigheter som nu prövas fanns mellan BStG och Sotralentz, och som således där har en rimlig förklaring. Den omständigheten att Sotralentz ålades att iaktta en årlig maxigräns för leveranser till Tyskland, en gräns som i sin tur inte fick understiga 1 procent av den totala försäljningen i Tyskland, den rätt till insyn som öppnats för BStG att avseende Sotralentz' leveranser övervaka att denna begränsning iaktogs samt betalningen av en kvartalsvis avgift kunde göra det nödvändigt att med tanke på riktig planering av produktionen månatligen utbyta information, såväl från BStG: s sida beträffande de totala mängder som hade sålts i Tyskland, som från Sotralentz' sida beträffande storleken av dess egna leveranser. Vad beträffar varaktigheten av informationsutbytet, bör det framhållas att avtalet, på grund av att det skulle gälla ända tills det sista patentet förfallit, var i kraft till den 25 juni 1986 vilket innebär att det täckte även det informationsutbyte som ifrågasatts i beslutet, och som ägde rum i oktober respektive november 1985.

- 70 Eftersom det informationsutbyte som har ifrågasatts i beslutet har en förklaring i patentlicensavtalet mellan BStG och Sotralentz, skall det fastställas att kommissionen inte med tillräcklig sannolikhet har visat sökandens deltagande i ett samordnat förfarande angående begränsningen av Sotralentz' export till Tyskland.
- 71 Således skall sökandens grund godtas och beslutet ogiltigförklaras till den del det i detta fastställs att sökanden deltagit i ett samordnat förfarande angående kvoteringen av Sotralentz' export till Tyskland.

Grunderna avseende en kränkning av rätten till försvar och en överträdelse av artikel 15 i förordning nr 17

- 72 Sökanden har i förhållande till allt som konstaterats i beslutet utvecklat två grunder avseende en kränkning av rätten till försvar och en överträdelse av artikel 15 i

förordning nr 17. Med tanke på att grunden avseende en överträdelse av artikel 85.1 i fördraget har godtagits, vad gäller de överträdelser som tillskrivits sökanden på den franska marknaden under perioden 1981—1982 och vad gäller förekomsten av ett samordnat förfarande med BStG, saknas det skäl att besluta om de ovan nämnda grunderna i förhållande till de omtalade överträdelserna. Det finns emellertid skäl att pröva dessa grunder vad gäller den överträdelse som konstaterats på den franska marknaden under perioden 1983—1984, men med uteslutande av de argument som redan underförstått godtagits av förstainstansrätten i förhållande till andra överträdelser.

I — *En kränkning av rätten till försvar*

- 73 Sökanden har för det första klandrat kommissionen för bristande motivering, eftersom den inte i beslutet har prövat sökandens argument avseende det förhållandet att den hade agerat efter påtryckningar och att kommissionen inte har närmare angett hur länge sökanden deltagit. I detta sammanhang är det tillräckligt att erinra om att förstainstansrätten redan ovan har uttalat sig om de grunder som gäller de påtryckningar efter vilket sökanden skulle ha agerat och om varaktigheten av dennes deltagande (se ovan punkt 53—55) och att det är en fast rättspraxis att det, även om kommissionen enligt artikel 190 i EEG-fördraget är skyldig att motivera sina beslut med omnämnande av de faktiska och rättsliga omständigheter som är avgörande för den rättsliga motiveringen av den vidtagna åtgärden och av de överväganden som har fått den att fatta beslutet, inte fordras att kommissionen tar upp samtliga faktiska och rättsliga synpunkter som har framförts av de berörda under det administrativa förfarandet (domstolens dom av den 10 december 1985, *Stichting Sigarettenindustrie m. fl. mot kommissionen*, 240/82—242/82, 261/82, 262/82, 268/82 och 269/82, Rec. s. 3831, punkt 88, och förstainstansrättens dom av den 10 mars 1992, *Montedipe mot kommissionen*, T-14/89, Rec. s. II-1155, punkt 234). Följaktligen kan denna grund inte godtas.

- 74 För det andra har sökanden klandrat kommissionen för att den i allmänhet har tillskrivit sökanden anmärkningar som den inte hade underrättats om

inledningsvis. I detta sammanhang är det tillräckligt att konstatera att sökanden, såsom redogjorts för ovan (se ovan punkterna 50 och följande), har medgett sitt deltagande i de samordnade förfarandena på den franska marknaden under perioden 1983—1984 och att sökanden inte någon gång i sina skriftliga inlagor ingående har redogjort för vilka anmärkningar som kommissionen inte hade underrättat sökanden om inledningsvis.

- 75 Följaktligen kan denna grund inte godtas.

II — *En överträdelse av artikel 15 i förordning nr 17*

- 76 För det första har sökanden klandrat kommissionen för att denna inte har individualiserat de böter som ålagts sökanden i förhållande till de tre överträdelser som tillskrivits den. I detta sammanhang kan det påpekas att kommissionen enligt en fast rättspraxis kan ålägga enhetliga böter för olika överträdelser (se domstolens domar av den 16 december 1975, Suiker Unie m. fl. mot kommissionen, 40/73—48/73, 50/73, 54/73—56/73, 111/73, 113/73 och 114/73, Rec. s. 1663, av den 14 februari 1978, United Brands mot kommissionen, 27/76, Rec. s. 207, och av den 7 juni 1983, Musique diffusion française m. fl. mot kommissionen, 100/80—103/80, Rec. s. 1825). Härav följer att denna grund inte kan godtas.
- 77 För det andra har sökanden gjort gällande att de böter som ålagts är orimliga i förhållande till dess vinst inom alla verksamhetsområden. Förstainstansrätten anser att, även om kommissionen förvisso kan beakta en sådan aspekt är det emellertid inte den enda aspekt den skall beakta. För övrigt bör det erinras om att kommissionen enligt artikel 15.2 i förordning nr 17 kan ålägga böter om minst ett tusen ecu och högst en miljon ecu, och att detta senare belopp högst får utgöra 10 procent av föregående räkenskapsårs omsättning för varje företag som har deltagit i överträdelsen. För att fastställa bötesbeloppet inom dessa gränser föreskrivs i sagda bestämmelse att hänsyn skall tas till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den

pågått. Eftersom domstolen har tolkat begreppet omsättning som åsyftande den totala omsättningen (ovannämnda dom *Musique diffusion française m. fl.* mot kommissionen, punkt 119), kan det konstateras att kommissionen, som inte har beaktat sökandens totala omsättning, utan endast den omsättning som hänförs till svetsat armeringsnät i de sex ursprungliga medlemsstaterna och som inte överstiger 10 procent, således med beaktande av hur allvarlig överträdelsens var och hur länge den pågick inte har tillämpat bestämmelserna i artikel 15 i förordning nr 17 oriktigt. Det bör i alla händelser understrykas att kommissionen vid fastställelsen av bötesbeloppet har beaktat de deltagande företagens finansiella och ekonomiska situation (punkt 203 i beslutet). Denna grund kan följaktligen inte godtas.

78 För det tredje har sökanden klandrat kommissionen för att den har ålagt sökanden böter som är 115 gånger högre än de som de franska konkurrensmyndigheterna har ålagt. Förstainstansrätten har ovan fastställt (se punkt 28) att kommissionen kunde dra sina egna slutsatser på grundval av de bevis den hade, och som inte nödvändigtvis var desamma som de som de franska myndigheterna förfogade över samt att kommissionen inte var bunden av dessa myndigheters slutsatser. Dessutom är det en fast rättspraxis att de likheter som kan finnas mellan konkurrenslagstiftningen i en medlemsstat och systemet i artiklarna 85 och 86 i fördraget inte under några som helst omständigheter kan innebära en begränsning av kommissionens frihet att tillämpa artiklarna 85 och 86 eller en skyldighet för den att göra samma bedömning som de organ som är ansvariga för tillämpningen av en sådan nationell lagstiftning (domstolens dom av den 28 mars 1985, *CICCE* mot kommissionen, 298/83, Rec. s. 1105, punkt 27). Följaktligen kan sökandens grund inte godtas.

79 Denna grund skall således ogillas.

80 Mot bakgrund av samtliga ovanstående överväganden anser förstainstansrätten att de böter om 228 000 ecu som ålagts sökanden inte är rimliga, på grund av att

sökanden inte deltagit i ett samordnat förfarande med vilket syftet var att fastställa priser och kvoter för den franska marknaden under perioden 1981—1982, att den deltog under kortare tid i de samordnade förfaranden som genomfördes på den franska marknaden under perioden 1983—1984 och att sökanden inte deltog i ett samordnat förfarande med BStG avseende kvoteringen av sin export till den tyska marknaden. Följaktligen fastställer förstainstansrätten, på grundval av sin fulla domsrätt, de böter som ålagts sökanden, till 57 000 ecu.

Rättegångskostnader

- 81 Kommissionen har gjort gällande att den i alla händelser och oavsett tvistens utgång inte skall förpliktas att ersätta Sotralentz rättegångskostnader, eftersom Sotralentz har underlåtit att yrka detta i sin ansökan.
- 82 I detta sammanhang kan det påpekas att den omständigheten att den vinnande parten först vid förhandlingen har yrkat ersättning för rättegångskostnaden, inte enligt domstolens och förstainstansrättens rättspraxis utgör hinder för att bifalla yrkandet (se domstolens dom av den 29 mars 1979, NTN Toyo Bearing m. fl. mot rådet, 113/77, Rec. s. 1185, och förslaget till avgörande av generaladvokat Warner, s. 1274, och förstainstansrättens dom av den 10 juli 1990, Automec mot kommissionen, T-64/89, Rec. s. II-367). Eftersom sökanden i det föreliggande fallet i repliken har yrkat att kommissionen skall förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, finns det ännu större anledning att bifalla yrkandet.
- 83 Följaktligen skall utgångspunkten vara artikel 87.2 i rättegångsreglerna, enligt vilken tappande part skall förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Enligt artikel 87.3 skall förstainstansrätten besluta om fördelningen av rättegångskostnaderna, om parterna ömsom tappar på en eller flera punkter. Eftersom talan delvis har bifallits, anser förstainstansrätten att en riktig bedömning av målets omständigheter innebär att kommissionen skall bära sina egna kostnader och hälften av sökandens kostnader.

På dessa grunder beslutar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (första avdelningen)

följande dom:

- 1) Artikel 1 i kommissionens beslut 89/515/EEG av den 2 augusti 1989, angående ett förfarande för tillämpning av artikel 85 i EEG-fördraget (IV/31.553 — Svetsat armeringsnät) ogiltigförklaras till den del det i detta fastställs att sökanden har deltagit i ett samordnat förfarande med vilket syftet var att fastställa priser och kvoter på den franska marknaden under perioden 1981—1982, att sökanden efter juni 1984 har deltagit i ett samordnat förfarande med samma syfte på den franska marknaden under perioden 1983—1984 samt att sökanden deltagit i ett samordnat förfarande med Bau-stahlgewebe GmbH med vilket syftet var att kvotera sökandens export till den tyska marknaden.
- 2) De böter som har ålagts sökanden i artikel 3 i detta beslut fastställs till 57 000 ecu.
- 3) Talan i övrigt ogillas.
- 4) Kommissionen skall bära sina rättegångskostnader och ersätta hälften av sökandens rättegångskostnader.
- 5) Sökanden skall bära hälften av sina rättegångskostnader.

Kirschner

Bellamy

Vesterdorf

García-Valdecasas

Lenaerts

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 6 april 1995.

H. Jung

H. Kirschner

Justitiesekreterare

Ordförande

Innehåll

Bakgrund	II - 1131
Förfarandet	II - 1136
Parternas yrkanden	II - 1138
Prövningen i sak	II - 1139
Grunden avseende kommissionens bristande behörighet	II - 1139
Parternas argument	II - 1139
Förstainstansrättens bedömning	II - 1141
Grunden avseende en överträdelse av artikel 85.1 i fördraget	II - 1143
I — Den aktuella marknaden	II - 1143
Parternas argument	II - 1143
Förstainstansrättens bedömning	II - 1144
II — Upprättandet av de samordnade förfarandena	II - 1145
A — Den franska marknaden	II - 1145
1) Perioden 1981—1982	II - 1145
Den ifrågasatta rättsakten	II - 1145
Parternas argument	II - 1145
Förstainstansrättens bedömning	II - 1148
2) Perioden 1983—1984	II - 1150
Den ifrågasatta rättsakten	II - 1150
Parternas argument	II - 1150
Förstainstansrättens bedömning	II - 1151
B — Det samordnade förfarandet mellan BStG och Sotralentz	II - 1153
Den ifrågasatta rättsakten	II - 1153
Parternas argument	II - 1154
Förstainstansrättens bedömning	II - 1155
Grunderna avseende en kränkning av rätten till försvar och en överträdelse av artikel 15 i förordning nr 17	II - 1157
I — En kränkning av rätten till försvar	II - 1158
II — En överträdelse av artikel 15 i förordning nr 17	II - 1159
Rättegångskostnader	II - 1161
	II - 1163